

Chiméra kolektivní imunity

Strategie kolektivní imunity je chybná a nebezpečná, tvrdí autor tohoto článku. Máme se prý snažit o maximální eliminaci koronaviru především pomocí „chytrých“ epidemiologických opatření. A především se nevydat hazardní cestou „promořování“.

VÁCLAV HOŘEJŠÍ
molekulární imunolog

Před několika dny jsem se účastnil televizní debaty o biomedicínských aspektech choroby covid-19.

V diskusi bylo všemi účastníky správně zdůrazňováno, že tato nemoc vážně ohrožuje především staré lidi, kteří trpí jinými chronickými chorobami, a že právě tyto rizikové skupiny je potřeba chránit před nákazou. Byl jsem ale nemile překvapen, když se prof. Prymula, ale i oba další členové diskusního panelu poněkud překvapivě opakovaně hlásili k myšlence, že se současnou epidemií se definitivně vypořádáme teprve tehdy, až chorobu prodělá více než 60 procent populace, a bude tak dosaženo kýženého stavu „kolektivní imunity“. Virus se pak přestane šířit proto, že pro něj zásadně klesne příležitost nakazit další jedince.

Já se naopak (ve shodě s mým většinou světových odborníků) domnívám, že tento názor je nesprávný a potenciálně škodlivý.

Katastrofa v Británii

Je v živé paměti, že počátkem března doporučili dva hlavní vědeckí poradci britskému premiérovi jako nejlepší strategii nezavádět příliš plošná omezující opatření, ale snažit se o co nejrychlejší promoření společnosti, a tedy dosažení stavu oné kolektivní imunity. Tento přístup je samozřejmě založen na neověřeném předpokladu, že v těle velké většiny pacientů vzniknou během onemocnění protilátky, které dlouhodobě zabrání opětovné infekci. Během tohoto období by se měly karanténními opatřeními chránit pouze ony rizikové skupiny, protože v velké většině těch ostatních probíhá onemocnění jen s mírnými příznaky. Tento přístup měl zabrá-

Testování, které má zjistit, jaký podíl obyvatel už má proti novému koronaviru protilátky a získal případně imunitu, pokračovalo i včera. Snímek je z pražského náměstí Míru.

FOTO MAFRA - PETR TOPIČ

nit velkým ekonomickým škodám.

Britská vláda skutečně této rady uposlechla, ale během necelestých dvou týdnů začalo být zřejmé, že se rodí zdravotní katastrofa italského typu, a tak se strategie změnila. Toto zdržení stálo ovšem možná více než 15 tisíc životů. Podobný – možná ještě horší – scénář se nyní naplňuje v některých státech USA, zvláště v New Yorku. Jsem zvědav, kdy ty dva hlavní britské poradce konečně vyhodí...

Strategie, na kterou vsadila většina zemí, včetně té naší, je založena na intenzivní snaze zamezit maximálně šíření nákazy s perspektivou postupně téměř úplné eliminace viru z populace. To je samozřejmě v příkrém rozporu s perspektivou 60procentního promoření populace a hypotetického dosažení kolektivní imunity v dohledné době. Navíc se zdá, že u tohoto trochu atypického viru pravděpodobně ani příliš neplatí základní předpoklad, že jedinci, kteří onemocněli prodělali, zůstanou dlouhodobě imunní vůči opakované náka-

ze. Prozatím také nevíme, jaká je nynější úroveň promořenosti populace, ale zdá se, že je zatím velmi nízká. To znamená, že podstatné promoření populace je v nedohlednu a naopak existuje dobrá šance, že bude možné docílit téměř kompletní eradikace viru.

Úspěšná česká opatření

Je samozřejmě také velmi důležité, jak se vyvíjí situace u našich sousedů. Z technických důvodů není příliš spolehlivé porovnávat počet odhalených případů onemocnění – metodika testování se v různých zemích liší, neexistuje přehled o pravděpodobně poměrně velkém počtu lidí, kteří chorobu prodělali v tak mírné podobě, že vůbec nebyli testováni. Proto je asi nejspolehlivějším ukazatelem počet úmrtí na covid-19 na milion obyvatel. K včerejšímu dni činí toto smutné číslo v Česku 20, v Polsku 12, v Rakousku 58, v Německu 67, na Slovensku dokonce jen 3 (!) (v Belgii 560, Itálii 423, Francii 335, Španělsku 474, Velké Británii 276, New Yorku 1063).

Epidemie je pod kontrolou, ba na ústupu. Bylo by proto velmi nemoudré defetisticky resignovat na cíl eliminace koronaviru z naší populace.

”

Je tedy vidět, že dosud použitá opatření byla u nás velmi úspěšná a epidemie je pod kontrolou, ba na ústupu. Bylo by proto podle mého názoru velmi nemoudré defetisticky resignovat na cíl eliminace koronaviru z naší populace a namísto toho se odkazovat na onu více než problematickou chiméru kolektivní imunity. Nyní máme přece dale-

ko lepší technické a organizační prostředky pro zavedení druhé fáze – oné „chytré“ karantény, která se tak skvěle osvědčila například v Jižní Koreji.

Za tento ústupek zaplatíme

Závěrem – přestaňte prosím koketovat s tím vysoce problematickým konceptem kolektivní imunity, snažte se o maximální eliminaci koronaviru především pomocí „chytrých“ epidemiologických opatření. Věřme, že v několika příštích měsících se dočkáme i účinných léků – řada se jich již testuje. Na vakcínu bych příliš nespolehal – bude to trvat dlouho a její účinnost nemusí být valná (kež bych se mýlil...).

Není samozřejmě možné žít ještě mnoho měsíců, či snad dokonce několik let v podmínkách dosavadních striktních karanténních opatření. Musím ale říci, že mě nepřijemně překvapilo čtvrtletní vládní oznámení, že koncem května už budou zrušena prakticky všechna stávající omezení. Zdá se tedy, že se vláda rozhodla opustit původní rozumný plán na po-

stupné uvolňování méně důležitých opatření a vydat se na hazardní cestu „promořování“ (dokonce by se dalo říci vědomého, záměrného „zamořování“) společnosti, a to i bez znalosti výsledků započatého širokého testování populace. Obávám se, že za tento ústupek podnikatelským organizacím draze zaplatíme životy tisíců starších a nemocných lidí, právě tak, jak to vidíme v New Yorku, Belgii či Velké Británii.

Přece jen tedy zřejmě vítězí nahlas nevyřčená teze, že tyhle životy (ostatně přece ekonomicky většinou již neproduktivní, že?) jsou přiměřenou cenou za prosperitu hospod, divadel a cestovních kanceláří. Jedinou nadějí by snad mohlo být důsledné nasazení té „chytré karantény“; mám však obavu, že tady zase zvítězí ti, kdo tvrdí, že její technické principy (sledování pohybu a kontaktů nakažených osob) jsou neslučitelné s osobní svobodou a ochranou osobních údajů. Vidím to dost pesimisticky a obávám se, že ty velmi dobré dosavadní výsledky budou brzy promarněny. Škoda...

DOPISY REDAKCI

Řešení pro naši planetu

Ad LN 22. 4.:
Dějiny blízké budoucnosti

Pavel Nováček představil několik křížovatek, kterým se politické reprezentace v tomto století nevyhne.

V každém případě si budou konkurovat strategie ekonomického růstu proti trvale udržitelnému rozvoji, koncepce zdravotní bezpečnosti proti svobodě pohybu, principy sociálního smíru proti svobodě podnikání. To vše v rámci globalizace v protikladu k lokálnímu blahobytu, samostatnosti a bezpečnosti.

Tyto mnohovrstevné konflikty budou opět muset řešit politici všech zemí a není vyloučen nárůst populismu a totalitních tendencí. Naším nejbližším úkolem tedy zůstává, aby při řešení civilizačních výzev nezankla naše nejcitlivější společenská hodnota, kterou je demokracie.
MUDr. Vít Šlechta, Libštát

K amerikanismům

Ad LN 18. 4.:
Ztraceno v jazyce - Jazykové cvičiště

Děkuji za text. Používání amerikanismů jako job, cool, level apod. jsem považoval za módu nezralých lidiček, kteří si potřebují podpořit malou sebedůvěru. Zřejmě se časem změnily. Nepochybuji, že autorčina znalost češtiny – správné, přípustné slovní zásoby – je velmi dobrá, a proto jsem slovo level zařadil do svého slovníku.

V jazykových hrách jsem použil slovo leveliště, a soutěžící slovo nepřijali. Měli pravdu? Ivo Novák, ivo.novak@volny.cz

Dopisy jsou redakčně kráceny.

Své příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5 - Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusí vyjadřovat stanovisko redakce

POSLEDNÍ SLOVO

Vzorek bez ceny?

Ceny takřka všech komodit, zejména potravin, stoupají a budou stoupat, jen cena života starých lidí míří dolů. Bonmot „dědeček a babička ujdou nám z chlebička“ se pomalu, ale slyšitelně loudí do našeho koronavirového diskurzu.

Více než dvěma milionům důchodců „lidem 65+“ dnes hrozí, že se stanou vzorkem bez ceny. Neboť humanistické klausovského typu vidí ve falešných ohledech na tuto virem životně ohroženější skupinu našich spoluobčanů brzdu maximálního uvolňování protipandemických restrikcí a obnovy byznysu.

Záleží na tom, jak moc se bude uvolňovat a budou-li o tom rozhodovat politici, nebo epidemiologičtí odborníci. Ačkoliv vláda dosud

situaci dobře zvládala, politici se vždy dívají ještě za roh k nejbližším volbám – a odpovědnost za výsledky uvolňování bude na nich.

Před premiérem Babišem vystává takřka Sofína volba. Velkým uvolněním může hodně získat, ale také vše ztratit. Bude-li bez katastrofálních následků, může získat i u jeho nevoličů. Bude-li následovat „cesta do Itálie“, do které by pak byl vypraven zejména onen vzorek bez ceny, ztratí podstatnou část svých voličů. Minoritní votum (menšinový nesouhlas) pana Hamáčka k této hazardní hře je mi bližší. Pro levici je cena lidského života totiž zřejmě větší, než aby se o ni hrála hazardní hra. Opravdu je lepší být chudý a živý než bohatý a mrtvý.
Václav Klaus starší si ovšem ta-

kovými talafatkami hlavu neláme. Cituje jednoho onkologa, že stejně každých dvacet minut umírá na rakovinu jeden člověk, volá po uličních demonstracích za maximální uvolnění. A je snad ochoten postavit se do jejich čela. Představte, jak staroch osmdesátiletý, sám věkem maximálně ohrožený, machruje v čele, je jímavá. Stejně bych si však v této roli dovedl spíše představit pana Kalouska. Ten už s důchodci dovede zatočit, viz jeho památný třicetikorunový příplatek k důchodu.

Tento text může se mnohým čtenářům zdát zbytečně alarmistický. Nebudu se tomu bránit. Ovšem každá sebemenší jiskra nápadu, že by se staří a bezmocní lidé mohli obětovat „vyšším cílům prosperity“, je nebezpečná a musí se pre-

ventivně zadupávat. Dva tisíce let trvalo, než lidská společnost přestala předhazovat své staré a „neúčinné“ lidi krokodýlům či dravým ptákům a začala o ně pečovat. Přesto právě před osmdesátiletými lety začala německá (nacistická ovšem) společnost likvidovat svoje „nepotřebné“ spoluobčany. Za účelem vylepšení státních financí. Tento miniholokaust chytil od takové „dobře ošetřené“ jiskry. A bránit počátkům, to je, oč mi zde běží.

JIŘÍ HANÁK

